

සුත්තන්තපිටකෙ

මජ්ඣිමනිකායො

මජ්ඣිමපණ්ණාසකො

4. රාජවග්ගො

2.4.3 මබ්බදෙවසුත්තං

එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා මිට්ඨලායං විහරති මබ්බදෙවම්බවනෙ.¹ අථ බො භගවා අඤ්ඤාතරස්මිං පදෙසෙ සිතං පාඤ්ඤාසි. අථ බො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතද්වොදාසි: කො නු බො හෙතු, කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාතුකම්මාය? න අකාරණෙ² තථාගතා සිතං පාතුකරොන්ති'ති. අථ බො ආයස්මා ආනන්දො එකංසං චීවරං කඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිමිපණාමෙඤ්ඤා භගවන්තං එතද්වොදාසි: කො නු බො භන්තෙ හෙතු, කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාතුකම්මාය? න අකාරණෙ³ තථාගතා සිතං පාතුකරොන්ති'ති.

භූතපුබ්බං ආනන්ද, ඉමිස්සායෙව මිට්ඨලායං රාජා අහොසි මබ්බදෙවො⁴ නාම ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මෙ ධීතො මහාරාජා ධම්මං වරති බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු නෙගමෙසු⁵ වෙපි ජානපදෙසු ව. උපොසථඤ්ඤා උපවසති වාතුද්දසිං පඤ්චදසිං අට්ඨමිඤ්ඤා පක්ඛස්ස.

අථ බො ආනන්ද, රාජා මබ්බදෙවො බහුන්තං⁶ වස්සානං බහුන්තං වස්සසතානං බහුන්තං වස්සසහස්සානං අච්චයෙන කප්පකං ආමන්තෙසි: 'යදා මෙ සම්ම කප්පක, පස්සෙය්‍යාසි සිරස්මි. පලිතානි⁷ ජාතානි, අථ මෙ ආරොවෙය්‍යාසි'ති. එවං දෙව්‍යාති බො ආනන්ද, කප්පකො රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පච්චස්සොසි. අද්දසා බො ආනන්ද, කප්පකො බහුන්තං වස්සානං බහුන්තං වස්සසතානං බහුන්තං වස්සසහස්සානං අච්චයෙන රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස සිරස්මි. පලිතානි ජාතානි. දිස්වාන රාජානං මබ්බදෙවං එතද්වොදාසි: පාතුභූතා බො දෙවස්ස දෙවදුතා, දිස්සන්ති සිරස්මි. පලිතානි⁸ ජාතානි'ති. තෙන හි සම්ම කප්පක, තානි පලිතානි සාධුකං සණ්ඨාසෙන උද්ධරිතා මම⁹ අඤ්ජලිස්මි. පතිට්ඨාපෙහි'ති. එවං දෙව්‍යාති බො ආනන්ද, කප්පකො රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පටිස්සුතා තානි පලිතානි සාධුකං සණ්ඨාසෙන උද්ධරිතා රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස අඤ්ජලිස්මි. පතිට්ඨාපෙසි.

අථ බො ආනන්ද, රාජා මබ්බදෙවො කප්පකස්ස ගාමවරං දඤ්ඤා ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං ආමන්තාපෙඤ්ඤා එතද්වොදාසි: පාතුභූතා බො මෙ තාත කුමාර දෙවදුතා, දිස්සන්ති සිරස්මි. පලිතානි ජාතානි, භූත්තා බො පන මෙ මානුසකා කාමා, සමයො දිබ්බෙ කාමෙ පරියෙසිතුං. එහි තං තාත කුමාර, ඉමං රජ්ජං පටිපජ්ජ. අහං පන කෙසමස්සුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායානි වස්සානි අච්ඡාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං [8.454] පබ්බජ්ස්සාමි. තෙන හි තාත කුමාර, යදා තුම්පි පස්සෙය්‍යාසි සිරස්මි. පලිතානි ජාතානි, අථ කප්පකස්ස ගාමවරං දඤ්ඤා ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජ්ජෙ සමනුසාසිතා කෙසමස්සුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායානි වස්සානි අච්ඡාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං.

¹ මබ්බදෙවම්බවනෙ - මජ්ඣං, සායා.

² න අකාරණෙන - PTS.

³ න අකාරණෙන - PTS.

⁴ මබ්බදෙවො - මජ්ඣං, සායා.

⁵ නිගමෙසු - සිමු.

⁶ බහුන්තං - මජ්ඣං, සායා.

⁷ පලිතානි - PTS.

⁸ පලිතානි - PTS.

⁹ මම - PTS.

පබ්බතෙය්‍යාසි. යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං¹ නිහිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යාසි. මා බො මෙ ත්‍වං අන්තිමපුරිසො අහොසි. යස්මිං බො තාත කුමාර, පුරිසයුගෙ වත්තමානෙ එවරුපස්ස කල්‍යාණස්ස වට්ටස්ස සමුච්ඡේදො හොති සො තෙසං අන්තිමපුරිසො හොති. තං තාහං තාත කුමාර, එවං වදාමි: යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යාසි, මා බො මෙ ත්‍වං අන්තිමපුරිසො අහොසි'ති.

අථ බො ආනන්ද, රාජා මබ්බදෙවො කප්පකස්ස ගාමවරං දත්වා ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජ්ජෙ සමනුසාසිත්වා ඉමස්මිංයෙව මබ්බදෙවමිබ්බතෙ කෙසමස්සුං ඔභාරෙත්වා කාසායානි වත්තානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජී. සො මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහාසි, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං,² ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවත්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙත්වා ඵරිත්වා විහාසි. කරුණාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- මුද්දිතාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහාසි, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං³ ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවත්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙත්වා ඵරිත්වා විහාසි.

රාජා බො පනානන්ද, මබ්බදෙවො චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි කුමාරකිළිතං කිළි, චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි ඔපරජ්ජං⁴ කාරෙසි, චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි රජ්ජං කාරෙසි, චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි ඉමස්මිංයෙව මබ්බදෙවමිබ්බතෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො බ්‍රහ්මවරියං වරි. සො චත්තාරො බ්‍රහ්මවිහාරෙ භාවෙත්වා කායස්ස හෙදා පරමිමරණං බ්‍රහ්මලොකුපගො අහොසි.

අථ බො ආනන්ද, රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පුත්තො බහුත්තං වස්සානං බහුත්තං වස්සසත්තානං බහුත්තං වස්සසහස්සානං අච්චයෙන කප්පකං ආමන්තෙසි: 'යදා මෙ සම්ම කප්පක, පස්සෙය්‍යාසි සිරස්මිං පලිතානි ජාතානි, අථ මෙ ආරොවෙය්‍යාසි'ති. එවං දෙවාති බො ආනන්ද, කප්පකො රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පුත්තස්ස පච්චස්සොසි. අද්දසා බො ආනන්ද, කප්පකො බහුත්තං වස්සානං බහුත්තං වස්සසත්තානං බහුත්තං වස්සසහස්සානං අච්චයෙන රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පුත්තස්ස සිරස්මිං පලිතානි ජාතානි. දිස්වාන රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පුත්තං එතදවොච: 'පාතුභූතා බො දෙවස්ස දෙවදුතා, දිස්සන්ති සිරස්මිං පලිතානි ජාතානි'ති. තෙන හි සම්ම කප්පක, තානි පලිතානි සාධුකං සංඝඩාසෙන උද්ධරිත්වා මම අඤ්ජලිස්මිං පතිට්ඨාපෙහි'ති. එවං දෙවාති බො ආනන්ද, කප්පකො රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පුත්තස්ස පටිස්සුත්වා තානි පලිතානි සාධුකං සංඝඩාසෙන උද්ධරිත්වා රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පුත්තස්ස අඤ්ජලිස්මිං පතිට්ඨාපෙසි.

[8.456] අථ බො ආනන්ද, රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පුත්තො කප්පකස්ස ගාමවරං දත්වා ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං ආමන්තාපෙත්වා එතදවොච: 'පාතුභූතා බො මෙ තාත කුමාර දෙවදුතා, දිස්සන්ති සිරස්මිං පලිතානි ජාතානි, භූත්තා බො පන මෙ මානුසකා කාමා, සමයො දිබ්බෙ කාමෙ පරියෙසිතුං. එහි ත්‍වං තාත කුමාර, ඉමං රජ්ජං පටිපජ්ජ. අහං පන කෙසමස්සුං ඔභාරෙත්වා කාසායානි වත්තානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමි. තෙන හි තාත කුමාර, යදා ත්‍වම්පි පස්සෙය්‍යාසි සිරස්මිං පලිතානි ජාතානි, අථ කප්පකස්ස ගාමවරං දත්වා ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජ්ජෙ සමනුසාසිත්වා කෙසමස්සුං ඔභාරෙත්වා කාසායානි වත්තානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බතෙය්‍යාසි. යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යාසි, මා බො මෙ ත්‍වං අන්තිමපුරිසො අහොසි. යස්මිං බො තාත කුමාර, පුරිසයුගෙ වත්තමානෙ එවරුපස්ස කල්‍යාණස්ස වට්ටස්ස සමුච්ඡේදො හොති, සො තෙසං අන්තිමපුරිසො හොති. තං

¹ වත්තං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

² චතුත්ථිං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

³ චතුත්ථිං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

⁴ උපරජ්ජං - ස්‍යා.

තානං තාත කුමාර, එවං වදාමි: යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යාසි, මා බො මෙ කං අන්තිමපුරිසො අහොසි'ති.

අථ බො ආනන්ද, රඤ්ඤො මබ්බදෙවස්ස පුත්තො කප්පකස්ස ගාමවරං දක්වා ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජ්ජෙ සමනුසාසිත්වා ඉමස්මිංයෙව මබ්බදෙවම්බවනෙ කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අවිජාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජී. සො මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහාසි, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්තී. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවත්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙත්වා ඵරිත්වා විහාසි. කරුණාසහගතෙන වෙනසා -පෙ- මුද්දිතාසහගතෙන වෙනසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහාසි, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්තී. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවත්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙත්වා ඵරිත්වා විහාසි. රඤ්ඤො බො පනානන්ද, මබ්බදෙවස්ස පුත්තො චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි කුමාරකිලිතං කිලි, චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි ඔපරජ්ජං කාරෙසි, චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි රජ්ජං කාරෙසි, චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි ඉමස්මිංයෙව මබ්බදෙවම්බවනෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො බ්‍රහ්මවරියං වරි. සො චත්තාරො බ්‍රහ්මවිහාරෙ භාවෙත්වා කායස්ස හෙදා පරම්මරණා බ්‍රහ්මලොකුපගො අහොසි.

රඤ්ඤො බො පනානන්ද, මබ්බදෙවස්ස පුත්තප්පපුත්තකා² තස්ස පරම්පරා චතුරාසිතිබත්තියසහස්සානි³ ඉමස්මිංයෙව මබ්බදෙවම්බවනෙ කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අවිජාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජි. තෙ මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරිංසු, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්තී.⁴ ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවත්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙත්වා ඵරිත්වා විහරිංසු. කරුණාසහගතෙන වෙනසා -පෙ- මුද්දිතාසහගතෙන වෙනසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරිංසු. [පි.458] තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්තී. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවත්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙත්වා ඵරිත්වා විහරිංසු. තෙ චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි කුමාරකිලිතං කිලිංසු, චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි ඔපරජ්ජං⁵ කාරෙසු, චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි රජ්ජං කාරෙසු, චතුරාසිතිවස්සසහස්සානි ඉමස්මිංයෙව මබ්බදෙවම්බවනෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො බ්‍රහ්මවරියං වරිංසු. තෙ චත්තාරො බ්‍රහ්මවිහාරෙ භාවෙත්වා කායස්ස හෙදා පරම්මරණා බ්‍රහ්මලොකුපගා අහෙසු.

නිමි තෙසං රාජා රාජානං⁶ පච්ඡිමකො අහොසි ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මෙ ධීතො මහාරාජා ධම්මං වරති බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු නෙගමෙසු වෙව ජානපදෙසු ව, උපොසථඤ්ච උපවසති වාතුද්දසිං පඤ්චදසිං අට්ඨමිඤ්ච පක්ඛස්ස.

භූතපුබ්බං ආනන්ද, දෙවානං තාවතීසානං සුධම්මායං සභායං සන්තිසින්නානං සන්තිපතිනානං අයමන්තරාකථා උද්පාදි: 'ලාභා වත හො විදෙහානං, සුලද්ධං වත හො විදෙහානං, යෙසං නිමි රාජා ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මෙ ධීතො මහාරාජා ධම්මං වරති බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු

¹ සබ්බත්තතාය - සීමු.

² පුත්තප්පපුත්තකා - සීමු.

³ චතුරාසිතිරාජසහස්සානි - මජ්ඣං.

චතුරාසිතිසහස්සානි - සායා.

⁴ චතුත්තී - මජ්ඣං, සායා.

⁵ උපරජ්ජං - මජ්ඣං, සායා.

⁶ රාජා - සායා.

නෙගමෙසු වෙව ජානපදෙසු ව, උපොසථඤ්ච උපවසති වාතුද්දසිං පඤ්චදසිං අට්ඨමිඤ්ච පක්ඛස්සා'ති.

අථ ඛො ආනන්ද, සක්කො දෙවානම්ඤො දෙවෙ තාවතිංසෙ ආමන්තෙසි: 'ඉච්ඡෙය්‍යාථ නො තුම්හෙ මාරිසා, නිම් රාජානං දට්ඨන්ති ඉච්ඡාම මයං මාරිස, නිම් රාජානං දට්ඨන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන නිම් රාජා තද්‍රුපොසථෙ පන්තරසෙ සසිසං නහාතො¹ උපොසථිකො උපරි පාසාදවරගතො නිසින්තො හොති. අථ ඛො ආනන්ද, සක්කො දෙවානම්ඤො සෙය්‍යාථාපි නාම ඛලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙවං දෙවෙසු තාවතිංසෙසු අන්තර්ගතො නිම්ස්ස රඤ්ඤො පමුඛෙ පාතුරහොසි. අථ ඛො ආනන්ද, සක්කො දෙවානම්ඤො නිම් රාජානං එතදවොච: 'ලාභා තෙ මහාරාජ, සුලද්ධං තෙ මහාරාජ. දෙවා තෙ මහාරාජ, තාවතිංසා සුධම්මායං සභායං කිත්තයමානරූපා සන්තිසින්තා: 'ලාභා වත හො විදෙහානං, සුලද්ධං වත හො විදෙහානං, යෙසං නිම් රාජා ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මෙ ධීතො මහාරාජා ධම්මං වරති බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු නෙගමෙසු වෙව ජානපදෙසු ව, උපොසථඤ්ච උපවසති වාතුද්දසිං පඤ්චදසිං අට්ඨමිඤ්ච පක්ඛස්සා'ති. දෙවා තෙ මහාරාජ, තාවතිංසා දස්සනකාමා, තස්ස තෙ අහං මහාරාජ, සහස්සයුත්තං ආජඤ්ඤරථං පභිණ්ණස්සාමි, අභිරුහෙය්‍යාසි මහාරාජ, දිබ්බං යානං අවිකම්පමානො'ති.

අධිවාසෙසි ඛො ආනන්ද, නිම් රාජා තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො ආනන්ද, සක්කො දෙවානම්ඤො නිම්ස්ස රඤ්ඤො අධිවාසනං විදික්ඛා සෙය්‍යාථාපි නාම ඛලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙවං නිම්ස්ස රඤ්ඤො පමුඛෙ අන්තර්ගතො දෙවෙසු තාවතිංසෙසු පාතුරහොසි. [පි.460] අථ ඛො ආනන්ද, සක්කො දෙවානම්ඤො මාතලිසඬිගාහකං ආමන්තෙසි: එහි ත්වං සම්ම මාතලි, සහස්සයුත්තං ආජඤ්ඤරථං යොජෙත්වා නිම් රාජානං උපසඬිකම්ඤා එවං වදෙසි: 'අයං තෙ මහාරාජ, සහස්සයුත්තො ආජඤ්ඤරථො සක්කෙන දෙවානම්ඤෙන පෙසිතො. අභිරුහෙය්‍යාසි මහාරාජ, දිබ්බං යානං අවිකම්පමානො'ති. එවං හද්දන්තවාති² ඛො ආනන්ද, මාතලි සඬිගාහකො සක්කස්ස දෙවානම්ඤස්ස පටිස්සුත්වා සහස්සයුත්තං ආජඤ්ඤරථං යොජෙත්වා නිම් රාජානං උපසඬිකම්ඤා එතදවොච: 'අයං තෙ මහාරාජ, සහස්සයුත්තො ආජඤ්ඤරථො සක්කෙන දෙවානම්ඤෙන පෙසිතො, අභිරුහ මහාරාජ, දිබ්බං යානං අවිකම්පමානො. අපි ව මහාරාජ, කතමෙන තං නෙමි, යෙන වා පාපකම්මො පාපකානං කම්මානං විපාකං පටිසංවෙදෙන්ති, යෙන වා කල්‍යාණකම්මො කල්‍යාණානං කම්මානං විපාකං පටිසංවෙදෙන්ති'ති? උභයෙනෙව මං මාතලි නෙහිති. සම්පාපෙසි³ ඛො ආනන්ද, මාතලිසඬිගාහකො නිම් රාජානං සුධම්මං සභං.⁴ අද්දසා ඛො ආනන්ද, සක්කො දෙවානම්ඤො නිම් රාජානං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන නිම් රාජානං එතදවොච:

එහි ඛො මහාරාජ, ස්වාගතං⁵ මහාරාජ, දෙවා තෙ⁶ මහාරාජ, තාවතිංසා සුධම්මායං සභායං කිත්තයමානරූපා සන්තිසින්තා: 'ලාභා වත හො විදෙහානං, සුලද්ධං වත⁷ හො විදෙහානං, යෙසං නිම් රාජා ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මෙ ධීතො මහාරාජා ධම්මං වරති බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු නෙගමෙසු වෙව ජානපදෙසු ව. උපොසථඤ්ච උපවසති වාතුද්දසිං පඤ්චදසිං අට්ඨමිඤ්ච පක්ඛස්සා'ති. දෙවා තෙ මහාරාජ, තාවතිංසා දස්සනකාමා, අභිරුහ මහාරාජ, දෙවෙසු දෙවානුභාවෙනා'ති. අලං මාරිස, තඤ්ච මං මිටීලං පටිනෙතු. තඤ්භං ධම්මං වරිස්සාමි බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු නෙගමෙසු වෙව ජානපදෙසු ව, උපොසථඤ්ච උපවසිස්සාමි වාතුද්දසිං.

¹ සිහනහාතො - ස්‍යා.

සිසං නහාතො - PTS.

² එවං හොතු හද්දන්තවාති - PTS.

³ සම්පවෙසෙසි - ස්‍යා, මජ්ඣ.

⁴ සුධම්මායං සභායං - ස්‍යා.

⁵ සාගතං - සීමු, PTS.

⁶ තෙ දස්සනකාමා - මජ්ඣ.

⁷ සුලද්ධලාභා වත - සීමු.

පඤ්චදසිං අට්ඨමිඤ්ච පක්ඛස්සා'ති. අථ ඛො ආනන්ද, සක්කො දෙවනමිඤ්ඤා මාතලි සඬගාහකං ආමන්තෙසි: එහි කං සම්ම මාතලි, සහස්සයුත්තං ආපඤ්ඤරථං යොජෙතො නිමි රාජානං තතෙව මිටීලං පටිනෙහීති. එවං හද්දන්තවාති ඛො ආනන්ද, මාතලි සඬගාහකො සක්කස්ස දෙවනමිඤ්ඤස්ස පටිස්සුතො සහස්සයුත්තං ආපඤ්ඤරථං යොජෙතො නිමි රාජානං තතෙව මිටීලං පටිනෙසි.

තත්‍ර සුදං ආනන්ද, නිමි රාජා ධම්මං වරති බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු නෙගමෙසු වෙව ජානපදෙසු ව, උපොසථඤ්ච උපවසති වාතුද්දසිං පඤ්චදසිං අට්ඨමිඤ්ච පක්ඛස්ස. අථ ඛො ආනන්ද, නිමි රාජා බහුන්තං වස්සානං බහුන්තං වස්සසතානං බහුන්තං වස්සසහස්සානං¹ අව්වයෙන කප්පකං ආමන්තෙසි: 'යදා මෙ සම්ම කප්පක, පස්සෙය්‍යාසි සිරස්මි පලිතානි ජාතානි, අථ මෙ ආරොවෙය්‍යාසි'ති. එවං දෙවති ඛො ආනන්ද, කප්පකො නිමිස්ස රඤ්ඤො පව්වස්සොසි. අද්දසා ඛො ආනන්ද, කප්පකො බහුන්තං වස්සානං බහුන්තං වස්සසතානං බහුන්තං වස්සසහස්සානං අව්වයෙන නිමිස්ස රඤ්ඤො සිරස්මි පලිතානි ජාතානි. දිස්වාන නිමි රාජානං එතදවොච: පාතුභුතා ඛො දෙවස්ස දෙවදුතා, දිස්සන්ති සිරස්මි පලිතානි ජාතානි'ති. තෙන හි සම්ම [ප.462] කප්පක, තානි පලිතානි සාධුකං සණ්ඩාසෙන උද්ධරිතො මම අඤ්ජලිස්මි පතිට්ඨාපෙහි'ති. එවං දෙවති ඛො ආනන්ද, කප්පකො නිමිස්ස රඤ්ඤො පටිස්සුතො තානි පලිතානි සාධුකං සණ්ඩාසෙන උද්ධරිතො නිමිස්ස රඤ්ඤො අඤ්ජලිස්මි පතිට්ඨාපෙසි. අථ ඛො ආනන්ද, නිමි රාජා කප්පකස්ස ගාමවරං දතො ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං ආමන්තාපෙතො එතදවොච: 'පාතුභුතා ඛො මෙ තාත කුමාර දෙවදුතා, දිස්සන්ති සිරස්මි පලිතානි ජාතානි, භුත්තා ඛො පන මෙ මානුසකා කාමා, සමයො දිබ්බෙ කාමෙ පරියෙසිතුං. එහි කං තාත කුමාර, ඉමං රජ්ජං පටිපජ්ජ. අහං පන කෙසමස්සු ඔහාරෙතො කාසායානි වජ්ජානි අව්ජාදෙතො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමි. තෙන හි තාත කුමාර, යදා කම්මි පස්සෙය්‍යාසි සිරස්මි පලිතානි ජාතානි, අථ කප්පකස්ස ගාමවරං දතො ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජ්ජෙ සමනුසාසිතො කෙසමස්සු ඔහාරෙතො කාසායානි වජ්ජානි අව්ජාදෙතො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යාසි. යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යාසි, මා ඛො මෙ කං අන්තිමපුරිසො අහොසි. යස්මි ඛො තාත කුමාර, පුරිසයුගෙ වත්තමානෙ එවරුපස්ස කල්‍යාණස්ස වට්ටස්ස සමුච්ඡෙදො හොති සො තෙසං අන්තිමපුරිසො හොති. තං තාහං තාත කුමාර, එවං වදාමි: 'යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යාසි, මා ඛො මෙ කං අන්තිමපුරිසො අහොසි'ති.

අථ ඛො ආනන්ද, නිමි රාජා කප්පකස්ස ගාමවරං දතො ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජ්ජෙ සමනුසාසිතො ඉමස්මිංයෙව මධ්‍යදෙවම්බවනෙ කෙසමස්සු ඔහාරෙතො කාසායානි වජ්ජානි අව්ජාදෙතො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජි. සො මෙත්තාසහගතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරිතො විහාසි, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුසී. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවත්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙත ඵරිතො විහාසි. කරුණාසහගතෙන වෙතසා -පෙ- මුදිතාසහගතෙන වෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරිතො විහාසි, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුසී. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවත්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙත ඵරිතො විහාසි.

නිමි ඛො පනානන්ද, රාජා චතුරාසීතිවස්සසහස්සානි කුමාරකිළිතං කිළි, චතුරාසීතිවස්සසහස්සානි ඔපරජ්ජං කාරෙසි, චතුරාසීතිවස්සසහස්සානි රජ්ජං කාරෙසි, චතුරාසීතිවස්සසහස්සානි ඉමස්මිංයෙව මධ්‍යදෙවම්බවනෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො බ්‍රහ්මවරියං වරි. සො වත්තාරො බ්‍රහ්මවිහාරෙ භාවෙතො කායස්ස හෙදා පරම්මරණා බ්‍රහ්මලොකුපගො අහොසි.

¹ බහුන්තං වස්සසහස්සානං - බුජ්ජති

නිමිස්ස බො පනානනඤ්ඤා රක්ඛණකො නාම පුත්තො අහොසි. සො න අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජි. සො තං කල්‍යාණං වට්ටං සමුච්ඡිදි. සො තෙසං අන්තිමපුරිසො අහොසි. සියා බො පන තෙ ආනඤ්ඤා, එවමස්ස: අඤ්ඤා නුත තෙන සමයෙන රාජා මබ්බදෙවො [පි.464] අහොසි යෙන¹ තං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතන්ති.² න බො පනෙනං ආනඤ්ඤා, එවං දට්ඨබ්බං. අහං තෙන සමයෙන රාජා මබ්බදෙවො අහොසිං. අහං තං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතී.³ මයා තං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං පච්ඡිමා ජනතා අනුප්පවත්තෙසි. තං බො පනානඤ්ඤා, කල්‍යාණං වට්ටං න නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති, යාවදෙව බ්‍රහ්මලොකුපපත්තියා. ඉදං බො පනානඤ්ඤා, එතරහි මයා කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. කතමා වානඤ්ඤා, එතරහි මයා කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති: අයමෙව අරියො අට්ඨකිංකො මග්ගො. සෙයාපීදං: සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඬ්ඤා සම්මාචාරා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාචාරායමො සම්මාසති සම්මාසමාධි. ඉදං බො ආනඤ්ඤා, එතරහි මයා කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. තං වො අහං ආනඤ්ඤා, එවං වදාමි: යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යාථ, මා බො මෙ තුම්හෙ අන්තිමපුරිසා අනුචත්ථ. යස්මිං බො ආනඤ්ඤා, පුරිසයුගෙ චත්තමානෙ එවරුපස්ස කල්‍යාණස්ස වට්ටස්ස සමුච්ඡෙදො හොති සො තෙසං අන්තිමපුරිසො හොති. තං වො අහං ආනඤ්ඤා, එවං වදාමි: යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිහිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යාථ. මා බො මෙ තුම්හෙ අන්තිමපුරිසා අනුචත්ථා'ති.

ඉදමචොව භගවා අත්තමනො ආයස්මා ආනඤ්ඤා භගවනො භාසිතං අභිනඤ්ඤිති.

මබ්බදෙව⁴ පුත්තං තතියං.

යන්තරාපිනො: ධම්මගිරි

සොධාපිනො: පඬුරණ සඬ්ඤාසොහන ටේරෙන

¹ යො - සිමු.

² නිහිතී - සිමු.

³ නිහිතී - PTS.

⁴ මබ්බදෙව - මජ්ඣිම, සායා.